

146 . Pâclișa | Comuna: Alba Iulia | Județ: Alba | Punct: La Izvoare | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 1062.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Hallstatt, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Horia Ciugudean, Aurel Dragotă

Instituții: Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

Necropola feudală de la Pâclișa - "La Izvoare"

Raport

În anul 1970 (1972?), la ieșirea din suburbia Pâclișa, aproape de drumul spre Vurpăr, în punctul numit de localnici "La Izvoare", s-au descoperit accidental trei morminte de înhumație. Inventarul funerar al acestora, consta din cercei de tâmplă, prevăzuți cu o extremitate în formă de "S" (V. Moga, H. Ciugudean, Repertoriul arheologic al județului Alba, Alba Iulia, 1995, p. 147). În această perioadă de timp, perimetrul în cauză a fost afectat de o alunecare de teren, care a blocat și accesul spre Vurpăr, fapt ce a impus intervenția utilajelor mecanice. Nu este exclus, ca tocmai în această conjunctură, să se fi produs și descoperirea fortuită la care facem referire. Fiind informat despre această descoperire inedită, Gheorghe Anghel a reușit să localizeze cu aproximație cimitirul, salvând totodată și alte accesorii, care au intrat în colecțiile Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia. Din analiza materialului metalic prelevat cu acest prilej, putem remarca cercei întregi sau cu "S"-ul fragmentar, confecționați din fir de sârmă de argint, circular în secțiune, cu grosimea de 0,03 cm și deschiderea diametrică cuprinsă între 1,5 - 1,8 cm.

Din aceste considerente, sonajul arheologic din noiembrie 2000, a urmărit localizarea exactă a perimetrului necropolei, precum, și obținerea unor date, referitoare la ritul și ritualul funerar.

În acest sens, s-a trasat lângă axul drumului o primă secțiune - S. 1 = 10 x 2 m, orientată VSV - ENE (teren: Olar Petru). Cercetările din această secțiune, au condus la dezvelirea unui complex hallstattian (caroul 1, adâncimea de -1 m). Complexul, consta dintr-o aglomerare de bolovani de râu și fragmente ceramice, acoperind o suprafață de circa 1 m², suprafața sa reală putând fi însă mai mare, având în vedere că nu s-a procedat la o dezvelire integrală prin casetare. În cadrul ceramicii descoperite, s-au putut reconstitui parțial un vas borcan, decorat cu brâu alveolar și butoni, o strachină cu buza evazată și o alta cu buza invazată. Din punct de vedere tipologic, formele se înscriu în repertoriul culturii Basarabi. Prin factura pastei și lipsa decorului de pe cele două străchini, se poate avansa ca ipoteză de lucru, apartenența complexului respectiv la o fază târzie a culturii Basarabi.

Prezența unor resturi osteologice, răvășite cu ocazia lucrărilor agricole, pe a doua terasă a Mureșului, ne-au determinat să deschidem o altă secțiune, S. 2 = 10 x 1,2 m x -0,5 m, orientată SV - NE (teren: Iancu Alexandru).

Toate cele 3 morminte salvate, au fost afectate într-un fel sau altul de lucrările amintite.

M. 1. Identificat în dreptul m. 6,40, mai păstră intacte doar discurile intervertebrale și vertebrele regiunii cervicale, fapt care ne-a permis să deducem că se afla orientat pe axul E - V, situație similară constatată de altfel și la M. 2 și M. 3.

M. 2. Scheletul a fost depus în decubit dorsal. Osul frontal al neurocraniului a fost atins în timpul lucrărilor agricole, iar regiunea cervicală și discurile intervertebrale erau ușor deplasate. Membrele superioare se aflau dispuse pe lângă corp, iar radiusul de la antebrațul stâng era poziționat oblic pe regiunea lombară. Accesorii: inel digital torsadat, cercel de tâmplă cu o extremitate în formă de "S" și monede.

M. 3. Pentru dezvelirea lui, s-a impus realizarea unei casete - C. 1 = 2,4 x 1 m, între m. 5,3 și 7,7.

Defunctul a fost depus în decubit dorsal. Cu excepția calotei craniene și a humerusurilor, restul scheletului s-a păstrat intact, în poziția anatomică firească. Brațele erau așezate pe lângă corp.

Din zona cuprinsă între M. 1 și M. 3, s-au recuperat din stratul arabil și alte piese metalice (inel digital, cercei de tâmplă) din inventarul funerar, antrenate din unul din aceste morminte, în timpul lucrărilor agricole sezoniere. În ultima secțiune S. 3 = 10 x 1 m x -0,5 m, deschisă la 5 m distanță de S. 2, pe axul NE, nu s-a mai depistat nici un mormânt.

Pe a treia terasă (teren: Florea Sofica), la aproximativ 30 m spre N, au apărut alte resturi osteologice, între care fragmente de calotă răvășite, fapt care ne determină să admitem că necropola se întinde și pe această terasă. Din punct de vedere al încadrării culturale, toate accesoriile complementare, au corespondențe tipologice destul de clare, în orizontul Bjelo Brdo.

La momentul actual, datorită situației concrete din teren, riscul ca necropola să fie afectată considerabil de lucrările agricole este foarte mare, fapt pentru care, considerăm că unica soluție o reprezintă cercetările de salvare.

Informații suplimentare online

[Raportul 859 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
